

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Σύμφωνα με την απόφαση του συνεδρίου που έγινε στα 1926 στο Παρίσι, η Διεθνική Ένωση για τη γυναικεία ψήφο ώρισε μιὰ μόνιμη επιτροπή, για να μελετήσει τὸ ζήτημα τῆς παγκόσμιας εἰρήνης. Τώρα ἡ επιτροπή αὐτή προσκαλεῖ τὰ ἐθνικά τμήματα τῆς Δ.Ε.Γ.Ψ. σὲ Διάσκεψη μελέτης στὸ Ἀμστερνταμ στὶς 17, 18 καὶ 19 τοῦ ἐρχόμενου Νοέμβρη γιὰ νὰ ἐξετάσουν ποῖα εἶναι τὰ οἰκονομικά καὶ πολιτικά αἷτια πού προκαλοῦν τοὺς πολέμους. Κάθε τμήμα ἔχει δικαίωμα νὰ στείλει 12 ἀντιπροσώπους, ἀλλὰ μόνο 3 θὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ μιλήσουν καὶ νὰ ψηφίσουν. Αὐτὴ τὴν προδιάσκεψη θ' ἀκολουθήσει ἄλλη καὶ στὸ τέλος τὸ ταχτικὸ συνέδριο τῆς Δ.Ε.Γ.Ψ. Θὰ παρῆ ὀριστικὲς ἀποφάσεις, Ἡ προδιάσκεψη τοῦ Ἀμστερνταμ εἶναι ἡ πιὸ σπουδαία δουλεια πού θὰ ἔχει φέτος νὰ δείξει ἡ Δ.Ε.Γ.Ψ. καὶ ἀπαιτεῖ ὄλο τὸ ζήλο καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῶν μελῶν τῆς. Ὡς τώρα ἔχουν γίνει πολλὲς συζητήσεις γιὰ τὸ πῶς μπορεῖ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ παγκόσμια εἰρήνη, ἀλλὰ οἱ πολιτικοὶ καὶ οἱ κυβερνήσεις δὲν ἐξετάζουν ριζικὰ τὸ ζήτημα γιατί δὲν ἔχουν τὴν ἀπαιτούμενη ἀνεξαρτησία. Ἡ Δ.Ε.Γ.Ψ., ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά δὲν περιορίζεται ἀπὸ κομματικὸς λόγους καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη βρίσκεται σὲ ἀρκετὴ ἐπαφὴ μετὰ τὴν πολιτικὴ καὶ ἔτσι οἱ συνθήκες μέσα στὶς ὁποῖες θὰ ἐργαστεῖ εἶναι ξεχωριστὰ εὐνοϊκὲς γιὰ νὰ φτάσει σὲ πρακτικὰ ἀποτελέσματα.

Πολλὰ ζητήματα παρουσιάστηκαν, οἰκονομικά καὶ πολιτικά, πού ζητοῦν ἀμεση μελέτη: ἡ διαίτησία, ὁ ἀφοπλισμός, τὸ διαμετακομιστικὸ ἐμπόριο, ὁ κανονισμὸς τῶν ὥρων ἐργασίας.

Ὅλα αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα εἶναι πιὸ βασικὰ ἀκόμα ἀπὸ τὶς φυλετικὲς διαφορὲς καὶ τὴ σύγκρουση τῶν συμφερόντων πού στηρίζονται σὲ μακροχρόνιες παραδόσεις.

Γι' αὐτὸ ἀποφασίστηκε νὰ μοιραστοῦν ἐξ ἴσου τὰ θέματα πού πρόκειται νὰ μελετηθοῦν, σὲ οἰκονομικὸ καὶ πολιτικὰ ζητήματα.

Νομίσαμε πῶς θὰ ἦταν ἐνδιαφέρον ν' ἀναφέρουμε σύντομα σὲ τι σχετικὰ μετὰ αὐτὰ τὰ θέματα κατὰ τὴν ἔξω κατὰ καιροὺς οἱ διαφορὲς συνδιασκέψεις πού ἐγίναν ὡς τώρα.

Ἡ Οἰκονομικὴ συνδιάσκεψη.

Τὸ Μάη τοῦ 1927, σύμφωνα μετὰ τὴν ἀπόφαση τῆς Κ.Τ.Ε. ἐγίνε διεθνικὴ οἰκονομικὴ συνδιάσκεψη ὅπου παρουσιάστηκαν ἐκτεταμένως καὶ ἀθθεντικὲς ἐκθέσεις γιὰ τὶς οἰκονομικὲς συνθήκες σὲ κάθε χώρα.

Οἱ στατιστικὲς πού παρουσίασαν οἱ ἐκθέσεις αὐτὲς ἔδειξαν πῶς ἀπὸ τὸ 1913—1925 ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς αὐξήθηκε κατὰ 50%, ἡ παραγωγή τροφίμων καὶ πρώτων ὑλῶν κατὰ 16 0/0—13 0/0 καὶ ὅμως τὸ παγκόσμιο ἐμπόριο μόνο κατὰ 5 0/0. Αὐτὸς εἶναι ὁ παγκόσμιος μέσος ὄρος.

Στὴν Εὐρώπη ὅμως ἀπὸ τὸ 1913—1925, ἐνῶ ὁ πληθυσμὸς αὐξήθηκε κατὰ 1 0/0 καὶ ἡ παραγωγή κατὰ 5 0/0 τὸ ἐμπόριό τῆς ὅμως ἐλατώθηκε στὰ 89 0/0 τοῦ προπολεμικοῦ. Τρομαχτικὰ συμπτώματα τῆς κατάστασης ἦταν 1) ἀνεργία ἐπίμονη σὲ μερικὲς χῶ-

ρες, 2) ὑπέρογκες φορολογίες, 3) ἔλλειψη κεφαλαίων πού νὰ προέρχονται ἀπὸ ἀποταμίευση. Δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ ποῦμε ὅτι εἴτε στὴν Εὐρώπη εἴτε ἄλλοῦ ἡ κατάσταση ἦταν ὁμοίμορφα καλὴ ἢ κακὴ.

Ἡ συνδιάσκεψη τόνισε τὴν ἀλληλεξάρτηση τῶν διαφορῶν ἐθνῶν. Κατὰ τὸν πόλεμο ὑπῆρξαν ἔθνη πού κατώρθωσαν νὰ ζήσουν μετὰ τὰ δικὰ τους μέσα ἀλλὰ ὑπόφεραν πολὺ.

Ὅσο γιὰ τὶς πολεμικὲς δαπάνες τὰ κράτη ξοδεύουν πολλὰ γιὰ τὰ πολεμικὰ χρέη καὶ τὶς συντάξεις στὰ θύματα τοῦ πολέμου.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ ἐξακολουθοῦν οἱ ἐξοπλισμοὶ καὶ ἔτσι οἱ πολεμικὲς δαπάνες τῆς Εὐρώπης εἶναι τώρα πιὸ μεγάλες ἀπὸ τὸ 1913.

Τὰ τελωνειακὰ σύνορα αὐξήθηκαν καταπληκτικὰ μετὰ τὴ δημιουργία τῶν νέων κρατῶν.

Ἡ οἰκονομικὴ συνδιάσκεψη σύστησε στὰ διάφορα ἔθνη νὰ μελετήσουν τὴν οἰκονομικὴ ἀποψη τῆς εἰρήνης, νὰ περιορίσουν τοὺς πολεμικοὺς ἐξοπλισμούς, νὰ ἐνισχύσουν τὴ βιομηχανία καὶ γεωργία καὶ νὰ μορφώσουν τὸν λαὸ σὲ ἐπιστημονικὰ καὶ οἰκονομικὰ ζητήματα.

Διαιτησία.

Ὅσο γιὰ τὴ διαίτησία, ἡ σύμβαση τῆς Χάγης τοῦ 1897 ὁρίζει ὅτι σκοπὸς τῆς διεθνικῆς διαίτησίας εἶναι νὰ λύνονται οἱ διαφορὲς μεταξὺ τῶν κρατῶν ἀπὸ διαίτητες πού θὰ τοὺς ἐκλέγουν τὰ ἴδια τὰ κράτη καὶ μετὰ τὸ σεβασμὸ τοῦ δικαίου.

Τέτοια διαίτησία ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα γιατί πολλὲς φορὲς τὰ κράτη προτίμησαν νὰ δεχτοῦν διαίτησία παρὰ νὰ πολεμήσουν. Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 18ου αἰῶνα τέτοιες περιπτώσεις διαίτησίας ἔχομε πάνω ἀπὸ 200.

Ἡ διαίτησία ὡς τώρα προϋπέθετε μιὰν ἀμοιβαία συναίνεση μεταξὺ τῶν συγκρουομένων χωρῶν. Τὸ πιὸ συχνὸ πού συμβαίνει εἶναι ἡ διαίτησία νὰ γίνεται μετὰ τὴ διαφωνία καὶ τότε λέγεται *προαιρετικὴ διαίτησία*.

Ἄλλες ὅμως φορὲς τὰ κράτη συμφωνοῦν ν' ἀποτείνονται πάντα σὲ διαίτητὴ καὶ γιὰ διαφωνίες αὐτοὶ μποροῦν νὰ συμβοῦν στὸ μέλλον.

Αὐτὴ ἡ διαίτησία λέγεται *ὑποχρεωτικὴ*.

Ἡ ὑποχρεωτικὴ διαίτησία τὶς περισσότερες φορὲς συνοδεύεται μετὰ κάποιες ἐπιφυλάξεις π.χ. τὸ κράτος μπορεῖ νὰ μὴ δεχτεῖ τὴ διαίτησία ἂν νομίζει πῶς προσβάλλονται ἡ τιμὴ, ἡ ἀνεξαρτησία του ἢ ἄλλα ζωτικὰ του συμφέροντα. Ὑποχρεωτικὴ διαίτησία χωρὶς ἐπιφυλάξη εἶναι συνήθως μεταξὺ δύο πού ἔχουν ἐμπιστοσύνη ἀναμεταξύ τους. Τέτοιες συμβάσεις διαίτησίας ἔγιναν 70, ἀπὸ τὸ 1907 ὡς τὸ μεγάλο πόλεμο.

Ὅταν ἡ Κ.Τ.Ε. ἴδρυσε τὸ διαρκὲς δικαστῆριο τῆς Χάγης οἱ νομικοὶ τῆς ἔδωσαν δικαίωμα ὑποχρεωτικῆς διαίτησίας σ' ὅλες τὶς σχετικὲς περιπτώσεις ἀλλὰ ἐπειδὴ οἱ κυβερνήσεις ἀντιστάθηκαν ἡ ὑποχρεωτικὴ διαίτησία καταργήθηκε.

Τώρα τὰ μέλη τῆς Κ.Τ.Ε., χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχει μετὰξύ τους σύμβαση, ἀποτείνονται στὸ

συμβούλιο τῆς Χάγης γιὰ κάθε διαφορὰ ἀναμεταξύ τους ἢ ὁποία ἀναφέρεται στὸ 13ον ἄρθρο τοῦ συμφώνου. Σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο ὑπάρχει προαιρετικὸς ὅρος τὸν ὁποῖο παρεδέχτηκαν μόνο 15 κράτη δευτερεύοντα καὶ τελευταία ἡ Γερμανία δήλωσε πὼς θέλει νὰ ὑπογράψει τὸ σχετικὸ προτόκολλο.

Ἀφοπλισμός,

Ὅσο γιὰ τὸν ἀφοπλισμὸ ἡ Κ.Τ.Ε. ἀπὸ τὸ 1920 ποὺ ἰδρύθηκε μελέτησε τὸ πρόβλημα τοῦ περιορισμοῦ τῶν ἐξοπλισμῶν. Οἱ προσπάθειές της κατέληξαν στὸ προτόκολλο τῆς Γενεύης τὸ ὁποῖον δυστυχῶς

ἔξ αἰτίας τῆς Ἀγγλίας δὲν κατορθώθηκε νὰ κυρωθεῖ ποτέ. Κατόπιν ἐγινε τὸ σύμφωνο τοῦ Λοκάρνο. Τέλος ἡ Κ.Τ.Ε. κατάλαβε πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ γενικὴ συνδιάσκεψη ἀφοπλισμοῦ. Ἡ εἰδικὴ προπαρασκευαστικὴ ἐπιτροπὴ ἐπεξεργάστηκε ἕνα σχεδίου σύμβασης ποὺ θὰ παρουσιαστεῖ σ' αὐτὴ τὴν συνδιάσκεψη, δὲν πρόκειται ὅμως ἀκόμα γιὰ ἀφοπλισμὸ ἀλλὰ γιὰ περιορισμὸ τῶν ἐξοπλισμῶν.

• Ὁ κ. Μπριὰν ἀπαντώντας στὴν πρόκληση τοῦ προέδρου Coolidge ἐδήλωσε πὼς «ἡ συνδιάσκεψη αὐτὴ ἔχει πρὸ πολὺ σκοπὸ νὰ διατηρήσῃ τὸ καθεστῶς τὸ σημερινὸ παρὰ νὰ καθορίσῃ τις συνθήκες ποὺ θὰ ἦσαν μιὰ ἐγγύηση γιὰ τὴν ἀσφάλεια κάθε κράτους».